

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera, soudkyně zpravodajky Mgr. Sylvie Šiškeové a soudkyně JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **JUDr. M. Š., Ph.D.**, zastoupeného Mgr. Miluší Pospíšilovou, advokátkou se sídlem Paprsková 10, Praha 4, proti žalovanému: **Městský soud v Praze**, se sídlem Spálená 2, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 4. 2017, sp. zn. Si 1194/2016, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 26. 2. 2020, č. j. 48 A 147/2017 – 70,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Městský soud v Praze (dále jen „žalovaný“) v návěti označeným rozhodnutím odložil žádost, kterou se žalobce podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, domáhal poskytnutí neanonymizovaných verzí rozsudků v šesti věcech, v nichž byl účastníkem řízení. Žalovaný vyzval žalobce k úhradě částky 600 Kč odpovídající 3 hodinám práce potřebným k posouzení obsahu rozsudků z hlediska překážek pro odeprání některých informací a k případné anonymizaci.

[2] Žalobce proti výzvě k úhradě nákladů brojil stížností, kterou zamítlo Ministerstvo spravedlnosti. Jelikož žalobce stanovenou částku ve lhůtě neuhradil, žalovaný žádost o poskytnutí informací odložil podle § 17 odst. 5 zákona o svobodném přístupu k informacím poznamenáním do spisu, o čemž žalobce informoval v návěti citovaným rozhodnutím.

[3] Proti rozhodnutí o odložení žádosti o informace brojil žalobce žalobou u Krajského soudu v Praze, který ji zamítl. Konstatoval, že žalobce nevyužil možnosti získat požadovaná rozhodnutí nahlédnutím do příslušných spisů.

[4] Při posuzování otázky, zda měl žalovaný zohlednit účastenství žalobce v dotčených soudních řízeních, je podle krajského soudu potřeba akcentovat povahu práva na informace, které je právem politickým a jeho smysl spočívá ve veřejné kontrole výkonu státní moci. Nejedná se o právo jednotlivce žádat informace pouze pro svou individuální potřebu, nýbrž za účelem určitého veřejného zájmu, o čemž svědčí také povinnost povinných subjektů zveřejnit poskytnuté informace do 15 dnů způsobem umožňujícím dálkový přístup. Při vyřizování žádosti o informace tedy nelze přihlížet ke skutečnosti, že žadatel byl současně účastníkem předmětných řízení. Požadovaná informace nemá sloužit jeho osobní potřebě, ale potřebě veřejnosti. Taková žádost proto musí být vyřizována stejně jako žádost jakéhokoli jiného žadatele.

[5] K danému závěru krajský soud dospěl i při zohlednění odborné literatury rozlišující kategorii „privilegovaných“ žadatelů, vůči nimž se nemusí uplatnit zákonná omezení. Tento přístup bývá zdůvodňován tím, že má-li určitá skupina žadatelů ke konkrétní informaci „privilegovaný“ přístup podle zvláštního zákona, pak žádá-li o takovou informace v režimu zákona o svobodném přístupu k informacím, povinný subjekt nemusí uplatňovat ochranu vyžadovanou tímto zákonem (viz Furek, A. a kol. *Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, komentář k § 5). Uvedený názor však podle krajského soudu dostatečně nereflektuje povahu práva na informace ani změnu právní úpravy a s ní související změnu judikatury. S ohledem na výše uvedené soud konstatoval, že žalovaný postupoval správně, pokud žalobcovu žádost o informace vyřizoval jako žádost kohokoliv jiného, nikoliv „privilegovaného“ žadatele.

[6] Ve vztahu k vyžadované úhradě krajský soud uvedl, že ačkoliv žalovaný ve výzvě k úhradě nepřesně poznamenal, že v požadovaných rozsudcích bude nutno anonymizovat osobní údaje, je jím požadovanou úhradu zapotřebí chápat nikoliv jako úhradu za anonymizaci osobních údajů, nýbrž jako úhradu za vyhledání případných chráněných informací a jejich následnou anonymizaci. Rovněž Ministerstvo spravedlnosti v reakci na žalobcovu stížnost uvedlo, že úhrada byla stanovena za komplexní prostudování jednotlivých rozhodnutí za účelem zjištění, v jakém rozsahu lze údaje v nich uvedené poskytnout. Časový předpoklad stanovený žalovaným za účelem pročtení a případné anonymizace požadovaných rozhodnutí krajský soud neshledal nadhodnoceným.

[7] Žalobní argumentaci týkající se definice osobního údaje krajský soud shledal jako překračující předmět soudního řízení. Byla-li žádost žalobce odložena, lze v řízení o žalobě proti napadenému rozhodnutí řešit pouze to, zda k odložení žádosti došlo v souladu

pokračování

se zákonem a zda žalovaný úhradu vyměřil v souladu se zákonem. Polemiku s rozsahem anonymizace označil krajský soud za předčasnou, neboť není vyloučeno, že by žalovaný po provedené kontrole dospěl k závěru, že žalobcovy osobní údaje není třeba znečitelnit, nebo že by žalovaný poskytl žalobci rozsudky ve zcela neanonymizované podobě.

II. Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[8] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností. Za absurdní označil právní názor, podle kterého má účastník řízení, v němž byl požadovaný rozsudek vydán, v režimu zákona o svobodném přístupu k informacím právo pouze na anonymizovanou kopii rozhodnutí, a pokud požaduje kopii neanonymizovanou, může využít jedině postupu stanoveného příslušným procesním předpisem. Stěžovatel v řízení opakovaně upozorňoval na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 12. 2006, č. j. 5 As 3/2006 – 70, podle kterého může práva na informace ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím využít i účastník řízení, z něhož má být informace poskytnuta. Skutečnost, že účastník řízení má právo nahlédnout do spisu a pořídit si z něj kopie oproti zaplacení soudního poplatku, jej nelimituje v možnosti výběru výhodnějšího způsobu zpřístupnění kopií rozhodnutí. S ohledem na výši soudního poplatku za vyhotovení kopie i započaté stránky ze soudního spisu je zcela zřejmé, že postup podle zákona o svobodném přístupu k informacím je pro účastníka řízení v postavení žadatele výhodnější. Žádá-li o zaslání kopií rozsudků samotný účastník těchto řízení, anonymizace není nutná ani potřebná. Naopak, lpění na požadavku anonymizace představuje formalistickou aplikaci práva postrádající smysluplný účel. Stěžovatel dále poukázal na judikaturu týkající se ochrany osobních údajů a podotkl, že účelem anonymizace soudních rozhodnutí je ochrana osobních údajů a soukromí účastníků řízení, nikoliv ochrana osobních údajů účastníka řízení před ním samotným.

[9] Dále stěžovatel namítl, že se soud dostatečným způsobem nevyrovnal s žalobní námitkou směřující proti délce času potřebného na anonymizaci. Soud neověřil důvodnost námítky a vypořádal ji nepodloženou úvahou, podle níž doba tří hodin představuje přiměřený čas, přičemž soud si dovede představit potřebný čas i delší. Je-li žádost o informace odložena z důvodu nezaplacení úhrady, přičemž v žalobě je namítáno, že požadovaná úhrada není adekvátní rozsahu a obsahu požadovaných informací, musí soud podle stěžovatele vypořádat i tuto námitku. Uvedené platí tím spíše, že proti samotnému sdělení o výši úhrady nákladů ani proti rozhodnutí o stížnosti proti výši nákladů žaloba není přípustná. Namísto přezkoumatelného vypořádání žalobní námítky se krajský soud uchýlil ke spekulativním úvahám a namítaný rozsah nezbytnosti anonymizace, přiměřenosti času potřebného na její provedení ani výši požadované úhrady nepřezkoumal.

[10] Žalovaný setrval na svém stanovisku a ztotožnil se s posouzením věci, jak je provedl krajský soud.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, dospěl přitom k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná.

[12] Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti [§ 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)], a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[13] Hlavní kasační námitkou je otázka anonymizace soudních rozhodnutí, pokud se jejich poskytnutí v režimu zákona o svobodném přístupu k informacím domáhá účastník řízení, v nichž tato rozhodnutí byla vydána. Přestože se požadavek anonymizace tohoto druhu rozhodnutí může na první pohled jevit jako absurdní, je potřeba zohlednit povinnost povinného subjektu postupovat v souladu s § 5 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím.

[14] Podle § 5 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím platí, že „do 15 dnů od poskytnutí informací na žádost povinný subjekt tyto informace zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup“; v zákonem stanovených případech postačí zveřejnění doprovodné informace vyjadřující obsah poskytnutých informací.

[15] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s právním názorem krajského soudu, podle něž je právo na informace především právem politickým (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2020, č. j. 2 As 88/2019 – 29). Jak krajský soud, tak Nejvyšší správní soud přitom nerozporují možnost účastníka řízení využít postupu podle zákona o svobodném přístupu k informacím (viz stěžovatelem citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 12. 2006, č. j. 5 As 3/2006 – 70). Druhý z citovaných rozsudků se nicméně vztahuje k právní úpravě účinné v době, kdy zákon o svobodném přístupu k informacím neobsahoval výše uvedenou povinnost stanovenou nynějším § 5 odst. 3 téhož zákona, s níž je spojena nutnost případné anonymizace. Nadto neřeší ani otázku úhrad za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací.

[16] Nejvyšší správní soud se v nedávné době v rozsudku ze dne 6. 2. 2019, č. j. 6 As 240/2018 – 40 přiklonil k názoru, že účastenství žadatele v řízení nehraje z hlediska aplikace zákona o svobodném přístupu k informacím roli. Odlišný názor byl v minulosti vyjádřen v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2005, č. j. 6 As 40/2004 – 62, č. 711/2005 Sb. NSS, a částečně reflektován i v odborné literatuře. Nelze však opomíjet, že právní názor zohledňující „privilegované“ postavení určitých žadatelů Nejvyšší správní soud formuloval ve vztahu k právní úpravě účinné před zakotvením povinnosti zveřejnění poskytnutých informací způsobem umožňujícím dálkový přístup do § 5 zákona o svobodném přístupu k informacím. Nově tak podle zdejšího soudu i následné zpřístupnění informace poskytnuté na žádost představuje zpracování osobních údajů, které musí splňovat požadavky kladené příslušnými předpisy. Z tohoto důvodu je zapotřebí omezení přístupu k informacím spojené s ochranou osobních údajů posuzovat perspektivou následného zveřejnění informace způsobem

pokračování

umožňujícím komukoliv dálkový přístup. Tento aspekt přitom stěžovatel ve své argumentaci zcela opomíjí.

[17] K námitce stěžovatele, týkající se času potřebného na prostudování požadovaných rozsudků a jejich případnou anonymizaci, uvádí Nejvyšší správní soud následující. Předně se nejedná o úhradu pouze za anonymizaci jako takovou, ale v souladu s § 17 odst. 1 větou druhou zákona o svobodném přístupu k informacím ve spojení s § 7 nařízení vlády č. 173/2006 Sb. o úhradu za prostudování všech požadovaných rozhodnutí a vyhledání údajů, které musí být s ohledem na možné následné zveřejnění případně anonymizovány. Přítomnost tohoto typu údajů v rozhodnutích nelze *a priori* vyloučit, tj. požadované rozsudky musí být prostudovány vždy (jakkoliv nelze vyloučit, že následně vyjde najevo, že rozsudky údaje vyžadující anonymizaci neobsahují). V případě mimořádně rozsáhlého vyhledání informací proto musí být úhrada na kontrolu zaplacená předem (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2014, č. j. 5 As 76/2014 – 23). Žalovaný i krajský soud vzali v potaz rozsah požadovaných rozhodnutí a dobu potřebnou k pročení a případné anonymizaci jedné strany, a i s ohledem na vlastní praxi dospěli k závěru, že časový odhad není nijak nadhodnocený. Úvahy krajského soudu tudíž Nejvyšší správní soud nepovažuje za nepřezkoumatelné. Čas potřebný ke kontrole vyžadovaných rozhodnutí (v předpokládané délce tří hodin) nelze ztotožňovat s časem stráveným pouhou anonymizací údajů obsažených v záhlaví rozhodnutí.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji ve smyslu § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Rozhodl tak bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[19] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce neměl úspěch ve věci, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti, a náhrada nákladů řízení se mu tudíž nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. června 2020

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu